

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe K. K. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) E. K. w R. od 01.11.2018r. stanowi kwota 2.100,00 zł.

Według ZUS ustalenie wynagrodzenia ubezpieczonej w wysokości aż 6.000 zł brutto w krótkim okresie przed wystawieniem zaświadczeń o niezdolności do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży, było dokonane jedynie w celu uzyskania zasiłku chorobowego od wysokiej podstawy ich wymiaru.

(decyzja k. 1- 6 akt ZUS)

Od powyższej decyzji płatnik E. K., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 22 maja 2019 r. złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że dla ubezpieczonej K. K. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne od 01.11.2018r. stanowi kwota 6.000,00 zł. Skarżący wskazał, że K. K. od sierpnia 2018 r. przejęła firmę ojca przechodzącego na emeryturę. Według odwołującego przejęcie kierowania firmą nie jest i nie będzie nigdy zmniejszeniem zakresu obowiązków dla osoby przejmującej. Dodatkowo też odwołujący podkreślił, że za miesiące: wrzesień, październik, listopad 2018 r., przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wynosiło 4.521,08 zł i takimi kryteriami należy się kierować przy powierzaniu np. funkcji kierowniczej. Według skarżącego nie ulega wątpliwości, że nie naruszył on zasad współżycia społecznego, a dostosował wynagrodzenie, adekwatnie do nowych zadań i obowiązków, pełnionych przed i po chorobie przez K. K.

(odwołanie k. 3 – 7)

W odpowiedzi na odwołanie profesjonalny pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie k. 9– 9 verte)

Zainteresowana K. K. poparła odwołanie.

(protokół rozprawy z dnia 15.09.2020 r. oświadczenie zainteresowanej 00:02:34)

Na terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku z dnia 10.11.2020 r. strony oraz zainteresowana podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

(protokół rozprawy z dnia 10.11.2020 r. oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:01:41, oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy 00:01:25, oświadczenie zainteresowanej 00:01:32)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona K. K. legitymuje się wyższym wykształceniem, ukończyła studia na (...) na kierunku (...), uzyskując tytuł magistra.

(bezsporne, a nadto kserokopia dyplomu w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

W okresie od 25.05.2013 r. do 26.05.2013 r. ubezpieczona ukończyła szkolenie umożliwiające jej prowadzenie szkoleń z zakresu BHP.

(kserokopia zaświadczenia i dyplomu w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

K. K. w 2014 r. ukończyła intensywny kurs kadrowo – płacowy. (kserokopia zaświadczenia o ukończeniu kursu w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

Ubezpieczona w latach 2013 – 2014 odbyła na Uniwersytecie (...) studia podyplomowe w zakresie BHP oraz ochrony danych osobowych.

(kserokopia świadectwa ukończenia studiów podyplomowych w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

Zainteresowana w okresie od 1.09.2002r. do 31.12.2011 r. była zatrudniona na umowę o pracę w firmie (...) E. K. w R. na 1/2 etatu, a od 1.02.2011 r. w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierownik D. Administracji.

(świadectwo pracy k 29; kserokopia świadectwa pracy w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

Następnie w okresie od 01.07.2013 r. do 31.10.2018 r. ubezpieczona świadczyła pracę na umowę o pracę w firmie (...) E. K. w R. na 1/2 etatu jako starszy inspektor ds. BHP i kadr z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 2.100 zł brutto.

(umowa o pracę k 28; kserokopia umowy o pracę w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

W ramach powyższej umowy zainteresowana zajmowała się sprawami z zakresu BHP, tj. szkoliła pracowników, a także zajmowała się sprawami kadrowymi i sprzedażą w dziale handlowym. Odnośnie spraw kadrowych zajmowała się urlopami, prowadzeniem akt osobowych, szkoleniem pracowników z zakresu BHP, sporządzała listy płac, listy obecności. W dziale handlowym sprzedawała, robiła zamówienia, przekazywała zlecenia na produkcję. Dodatkowo zajmowała się działem sprzedaży, a w szczególności obsługą klientów. Wystawiała faktury VAT, rachunki, przyjmowała towar, fakturowała. To była typowa praca biurowa. Miała też kontakt z klientem detalicznym, obsługiwała tych klientów. Składała zamówienia, jeżeli chodzi o systemy rynnowe do firmy (...).

(zeznania wnioskodawcy 00:02:41 – 00:07:48, płyta CD k. 117 w zw. z 00:04:38, płyta CD k. 195, zeznania zainteresowanej 00:32:41 płyta CD k. 117 w zw. z 00:05:05, płyta CD k. 195, zeznania świadka Ł. D. 01:04:23 – 01:11:06, zeznania świadka Z. B. 01:16:57, zeznania świadka K. G. (1) 01:22:09, zeznania świadka R. R. 01:24:53, zeznania świadka S. S. 01:30:47 – 01:36:06)

K. K. została upoważniona z dniem 15.09.2013 r. do występowania w imieniu właściciela firmy we wszelkich sprawach związanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą przed wszystkimi osobami prawnymi i fizycznymi, do odbioru przesyłek pocztowych, wystawiania, podpisywania i odbioru w jego imieniu faktur VAT oraz innych rachunków i dokumentów oraz odbioru wyciągów bankowych, a także dokonywania wszelkich operacji bankowych. W dniu 24 maja 2018 r. ubezpieczona otrzymała upoważnienie do posiadania kluczy do lokalu firmy.

(kserokopia pełnomocnictwa w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS, upoważnienie k. 30; pełnomocnictwo k 31)

K. K. od 1998 r. prowadzi własną działalność gospodarczą. Początkowo zajmowała się produkcją i sprzedażą opakowań foliowych, potem handlem opakowaniami. W chwili obecnej poszerzyła ona zakres działalności o szkolenia BHP z wyłączeniem produkcji, ale nadal handluje opakowaniami. Ma stałych klientów, z którymi współpracuje od lat. Sprzedaje opakowania tylko stacjonarnie. Klienci piszą do niej z zamówieniem na dany towar, który ona następnie zamawia i odsprzedaje. Nie prowadzi żadnego sklepu. Nowych klientów pozyskuje tzw. „drogą pantoflową”.

(zeznania zainteresowanej 00:14:14, płyta CD k. 195)

Wnioskodawca E. K. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w R.. Przeważającym przedmiotem tej działalności jest produkcja i handel wyrobami kanalizacyjnymi, drenażowymi i rynnami. W firmie zatrudnionych jest pięć osób na stanowiskach: magazyniera, kierowcy, pracownika biurowego, brygadzysty. Siedziba

firmy mieści się przy zakładzie. Znajdują się tam pomieszczenia biurowe, dział handlowy zajmujący powierzchnię około 100 m. Są tam także sala konferencyjna, gabinety i sanitariaty.

(zeznania wnioskodawcy 00:04:41, płyta CD k. 117 w zw. z 00:04:38, płyta CD k. 195, wykaz zatrudnionych pracowników - pismo wnioskodawcy z dnia 19.11. 2019 r. k. 24)

E. K. jest ojcem zainteresowanej K. K.. Z uwagi na okoliczność, że w sierpniu 2018 r. wnioskodawca uzyskał prawo do emerytury planował on, aby K. K. przejęła w przyszłości jego firmę.

(bezsporne)

K. K. w dniu 31 października 2018 r. zawarła z E. K., prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w R., umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 listopada 2018 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty ds. BHP i kadr oraz koordynatora ds. zakupu i sprzedaży z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 6.000 zł brutto.

(umowa o pracę k 27; kserokopia umowy o pracę w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

Płatnik dokonał zgłoszenia wnioskodawczyni do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego, wypadkowego oraz zdrowotnego z tytułu zawartej umowy o pracę od dnia 1 listopada 2018 r.

(bezsporne)

Pracodawca dysponował zaświadczeniem podpisanym przez lekarza do badań profilaktycznych o zdolności K. K. do pracy na stanowisku specjalisty ds. BHP i kadr na 1/2 etatu z dnia 27.06.2016 r.

(kserokopia zaświadczenia lekarskiego w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

Zgodne z pisemnym zakresem obowiązków do czynności wnioskodawczyni na stanowisku specjalisty ds. BHP i kadr oraz koordynatora ds. zakupu i sprzedaży miało należeć w szczególności: prowadzenie szczegółowej dokumentacji pracowniczej, sporządzanie umów o pracę, wypowiedzeń, wystawianie świadectw pracy, rozliczanie delegacji pracowniczych; sporządzanie planów urlopowych, ewidencja i rozliczanie urlopów pracowniczych, nadzór nad lekarskimi badaniami okresowymi pracowników, organizowanie i nadzór nad szkoleniami z zakresu BHP, wystawianie zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach, udzielanie pracownikom informacji z zakresu prawa pracy. Dodatkowo też do czynności pracowniczych miała należeć: analiza rynku i ofert konkurencji; tworzenie ofert handlowych; udział w targach, wystawach, konferencjach; realizowanie planów sprzedażowych; pozyskiwanie nowych klientów, utrzymywanie trwałych kontaktów z dotychczasowymi kontrahentami, negocjowanie umów i warunków handlowych; sporządzanie zleceń produkcyjnych, fakturowanie sprzedaży, wystawianie dokumentów dostawy, przygotowywanie raportów sprzedażowych - analiza wyników sprzedaży, obsługa klientów indywidualnych, obsługa reklamacji.

(zakres czynności w załączonych aktach osobowych – nienumerowane akta ZUS)

Zainteresowana została zatrudniona w firmie płatnika na nowo utworzonym stanowisku. Od listopada 2018 r. ubezpieczona miała poświęcić więcej czasu na współpracę z klientami, tj. kontrahentami płatnika. Miała przejąć obowiązki właściciela firmy i prowadzić rozmowy handlowe. Przede wszystkim miał to być kontakt z kontrahentami, w tym negocjacje i pozyskiwanie nowych strategicznych klientów. Ubezpieczona miała negocjować z klientami ceny, umowy i warunki płatności. Miała też zajmować się szeroko pojętą reklamacją i obsługiwać reklamację w dziale handlowym i produkcyjnym. W dziale handlowym miała również rozpisywać dochody firmy z podziałem na półprodukty i opieką się całą strefą produkcyjną. Zlecenia produkcji przychodziły do firmy płatnika drogą mailową, a zainteresowana miała w formie papierowej rozpisać produkcję na czynniki pierwsze, czyli na półprodukty, rozplanować ją i przekazać do działu produkcyjnego. Kontaktem firmy z urzędami zajmowało się natomiast biuro rachunkowe. We wcześniejszym okresie zatrudnienia w tej firmie ubezpieczona zajmowała się klientami detalicznymi,

a w ramach spornej umowy o pracę miała też objąć klientów strategicznych. Ubezpieczona miała przekazywać w oparciu o zamówienia, zlecenia na produkcję wskazując co ma być produkowane. K. K. miała także dostarczać dokumenty do Biura (...).

Poza kilkoma fakturami VAT, brak jest ze spornego okresu dokumentów osobiście sporządzonych i podpisanych przez ubezpieczoną w postaci tzw. planów sprzedażowych, czy ofert handlowych.

Faktury VAT zainteresowana wystawiała również we wcześniejszym okresie zatrudnienia w 2016 i 2017 roku.

(w części zeznania wnioskodawcy 00:11:05 – 00:13:11, płyta CD k. 117 w zw. z 00:04:38, płyta CD k. 195, w części zeznania zainteresowanej 00:38:08 – 00:45:46, płyta CD k. 117 w zw. z 00:12:09, płyta CD k. 195, faktury VAT k. 62 - 73)

Faktycznie K. K. prowadziła rozmowy z klientami, negocjacje, robiła plany produkcji nie tylko od listopada 2018 roku, ale również w okresie wcześniejszym, co najmniej od 2017 roku. Poza tym rozliczała pracowników z płatności za faktury, z delegacji służbowych, dawała im zaliczki, przyjmowała podania o urlopy, robiła szkolenia BHP, zajmowała się obsługą klientów, ewidencją badań lekarskich, wypisywaniem WZ, fakturowaniem, wystawianiem kart zleceń na produkcję od co najmniej 2012-2013 roku. Pracownicy nazywają ją szefową, bo zajmuje się prowadzeniem firmy.

(zeznania świadka Ł. D. 01:04:23 – 01:11:06, zeznania świadka Z. B. 01:16:57 – 01:22:00, zeznania świadka R. R. 01:24:53 – 1:30:40, zeznania świadka S. S. 01:30:47 – 01:36:06 płyta CD k. 117 i k 116 – 116a)

W dacie zawarcia spornej umowy o pracę zainteresowana była w pierwszym miesiącu ciąży. W dniu 1 grudnia 2018 roku miała przeprowadzone badanie usg, z którego wynikało, że znajduje się ona w 6,1 tygodniu ciąży.

Od około stycznia 2018 roku wnioskodawczyni wraz z mężem przechodzili diagnostykę i leczenie niepłodności. Powyższe wskazano w Historii zdrowia i choroby z Poradni Gameta z dnia 7 stycznia 2019 r. (rozpoznanie ogólne – niepłodność kobieca)

W dniu 3.12.2018 r. ubezpieczona odbyła wizytę u lekarza ginekologa i od tej daty stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży grożącej poronieniem. Ubezpieczona poroniła ciążę i na zwolnieniu lekarskim przebywała do 15 marca 2019 r. Od 12 września 2019 r. ponownie stała się ona niezdolna do pracy w związku z kolejną ciążą. W dniu 31.03. 2020 r. ubezpieczona urodziła dziecko i od tej daty przebywała na urlopie macierzyńskim.

(kopie zaświadczeń lekarskich k. 125 – 134, dokumentacja medyczna z „GAMETA Szpital k.135 - 137, k. 188, dokumentacja medyczna z (...) Szpital (...) k. 138 – 139, k. 152 – 183, kopia skróconego aktu urodzenia k. 140, karta informacyjna z Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. k. 141, k. 148 – 149, zeznania zainteresowanej 00:38:08 – 00:45:46, płyta CD k. 117 w zw. z 00:12:09, płyta CD k. 195)

W okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy K. K. nie zatrudniono nikogo na jej stanowisko pracy.

(wykaz zatrudnionych pracowników - pismo wnioskodawcy z dnia 19.11. 2019 r. k. 24)

Pomimo faktu, że wnioskodawcy od dnia 9 sierpnia 2019 r. przyznano prawo do emerytury to nadal prowadzi on pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...). Zainteresowana również nadal prowadzi własną działalność gospodarczą głównie w zakresie szkoleń BHP oraz handlu opakowaniami.

(zeznania zainteresowanej 00:14:14, płyta CD k. 195, zeznania wnioskodawcy 00:11:01, płyta CD k. 195)

Na skutek przeprowadzonej kontroli w siedzibie płatnika decyzją z dnia 24 kwietnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe K. K. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) E. K. w R. od 01.11.2018r. stanowi kwota 2100,00 zł. Według ZUS ustalenie wynagrodzenia ubezpieczonej w wysokości aż 6.000 zł

brutto w krótkim okresie przed wystawieniem zaświadczeń o niezdolności do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży, było dokonane jedynie w celu uzyskania zasiłku chorobowego od wysokiej podstawy ich wymiaru.

(decyzja k. 1- 6 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty z akt osobowych K. K. oraz dokumenty takie jak: dokumentacja lekarska z przebiegu ciąży wnioskodawczynie, wykaz pracowników płatnika. Nadto również w oparciu o zeznania zainteresowanej K. K., a także zeznania wnioskodawcy E. K. w zakresie, w jakim Sąd przypisał im przymiot wiarygodności oraz zeznania świadków.

Podkreślić trzeba, że brak jest jakichkolwiek dowodów na poparcie twierdzeń ubezpieczonej oraz wnioskodawcy, że po dacie 1 listopada 2018 r. zakres obowiązków K. K. uległ znacznemu rozszerzeniu i że faktycznie wykonywała ona nowe obowiązki związane ze stanowiskiem koordynatora ds. zakupu i sprzedaży w ramach umowy o pracę.

Odwołująca w przedmiotowym postępowaniu nie wykazała, że pozyskała w spornym okresie strategicznych kontrahentów, że prowadziła jakiegokolwiek rozmowy handlowe, czy negocjacje, że organizowała spotkania (osobiście, telefonicznie bądź za pośrednictwem Internetu) z przyszłymi klientami.

W przedmiotowym postępowaniu nie zgłoszono żadnego świadka – klienta/kontrahenta płatnika, który mógłby obiektywnie i bezstronnie potwierdzić, że faktycznie K. K. świadczyła pracę jako koordynator ds. zakupu i sprzedaży. Odwołujący się i zainteresowana nie wskazali nawet jednego strategicznego kontrahenta, którego to w spornym okresie miałyby pozyskać ubezpieczona, czy też go obsługiwać. Nie zawnioskowano także o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków - pracowników Biura (...), z którymi miała współpracować ubezpieczona w spornym okresie.

Poza kilkoma fakturami VAT wystawionymi przez zainteresowaną, który to rodzaj czynności wykonywała ona we wcześniejszym okresie zatrudnienia jako specjalista ds. BHP i kadr, brak jest ze spornego okresu dokumentów osobiście przez nią sporządzonych i podpisanych w postaci w szczególności tzw. planów sprzedażowych, czy ofert handlowych.

Wskazać także trzeba, że nawet wnioskodawca nie potwierdził jednoznacznie, że ubezpieczona wykonywała obowiązki pracownicze zgodnie z treścią zawartej umowy o pracę, gdyż przyznał, że w jego firmie nie było sporządzanych żadnych planów sprzedażowych oraz, że ubezpieczona nie uczestniczyła w żadnych targach i wystawach, gdyż jego firma nie uczestniczy w takich imprezach. Brak jest też dokumentów w postaci rozliczeń z tytułu odbytych przez zainteresowaną podróży służbowych.

Nadto także zawnioskowani świadkowie – pracownicy płatnika nie potwierdzili jednoznacznie, aby zakres obowiązków wnioskodawczynie uległ faktycznemu rozszerzeniu po dacie 1 listopada 2018 r., stosownie do treści zawartej umowy o pracę. Podkreślić należy, że świadkowie Ci nie byli w stanie nawet rozróżnić spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonej od jej wcześniejszych lat pracy. Świadek K. G. wskazał wprost, że nie wie nic na temat obowiązków zainteresowanej poza tym, że zajmuje się sprawami biurowymi. Świadek D., podobnie jak świadek S. podali czynności, które wykonywała ubezpieczona zeznając jednocześnie, że czynności te wykonywała już od dawna (w przypadku świadka D. już jak się zatrudnił w 2017 r. K.K. wykonywała wszystkie wskazane czynności, a świadek S. podał, że wykonywała je od bardzo dawna), czyli również w ramach wcześniejszej umowy. Jedynie świadek R. zeznał, że zmienił się zakres czynności zainteresowanej, ale na pytanie pełnomocnika nie był w stanie podać żadnego z obowiązków, które ubezpieczona miałyby wykonywać po zawarciu nowej umowy, a których to czynności nie wykonywała wcześniej. Jak wskazał „generalnie zajmowała się prowadzeniem firmy”. Nadto świadkowie ci nigdy nie byli naoczniymi świadkami rozmów wnioskodawczynie z kluczowymi klientami i nie uczestniczyli w negocjacjach, czy rozmowach handlowych, dobrze zaś kojarzą zakres czynności odpowiadający w istocie obowiązkom specjalisty ds. BHP i kadr.

Przedstawione natomiast dokumenty w postaci w szczególności: umowy o pracę, pisemnego zakresu obowiązków pracowniczych z akt osobowych nie stanowią dowodów faktycznego wykonywania przez zainteresowaną pracy w spornym okresie jako koordynatora ds. zakupu i sprzedaży, a jedynie są potwierdzeniem ich formalnego sporządzenia.

Według Sądu Okręgowego zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika E. K. nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami), pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 ustawy systemowej płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Składka na ubezpieczenie chorobowe stanowi w obydwu przypadkach 2,45% podstawy wymiaru, z tym że pracownicy płacą składkę na ubezpieczenia chorobowe od kwoty przychodu określonego w umowie, natomiast przedsiębiorcy – od dowolnie zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak niż 60% prognozowanego wynagrodzenia, w przypadku preferencyjnego opłacania składek nie niższej, aniżeli 30 % minimalnego wynagrodzenia za pracę i nie wyższej niż 250% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w poprzednim kwartale. (art. 22 oraz art. 20 w zw. z 18 ust. 1 i ust. 8 ustawy systemowej)

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. Dz. U. Nr 77, poz. 512 ze zmianami), osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W myśl art. 11 ust. 2. pkt. 1 ustawy zasiłkowej miesięczny zasiłek chorobowy wynosi 100% podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli niezdolność do pracy lub niemożność wykonywania pracy, o której mowa przypada w okresie ciąży.

Według art. 31 tej ustawy miesięczny zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% podstawy wymiaru zasiłku.

Jak wynika z powołanych wyżej przepisów wysokość wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy ma na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych istotne znaczenie z uwagi na to, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia

w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie

o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc w oparciu o wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, czy różnego rodzaju dodatki, premie itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, również w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki,

co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także przez pryzmat interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07, publ. LEX nr 896060).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie odwołujący się – zawarł umowę o pracę z ubezpieczoną K. K., która to umowa stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Natomiast ZUS zakwestionował wysokość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczoną na podstawie tej umowy o pracę, to jest podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne powołując się na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 kc). Według organu rentowego od dnia 1.11.2018 r. miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia ubezpieczonej u płatnika powinna stanowić kwota 2.100,00 zł, taka jak we wcześniejszej umowie.

Wzrost wynagrodzenia, w porównaniu do poprzedniej umowy o pracę zawartej między stronami, wynikał przede wszystkim – jak twierdził wnioskodawca - z faktu powierzenia nowych obowiązków zainteresowanej. Postępowanie w rozpoznawanej sprawie zmierzało zatem do ustalenia, czy K. K. rzeczywiście świadczyła pracę za umówionym w umowie wynagrodzeniem przy rzeczywście rozszerzonym zakresie obowiązków pracowniczych.

W tym miejscu wskazać należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k. c. w związku z art. 300 k. p. (tak też SN w: wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 roku, sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780; wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr (...), wyroku z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Celem sądu było zatem ustalenie prawidłowości określenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy dokonał tego na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, a także na podstawie zeznań wnioskodawczyni, płatnika składek oraz świadków. Organ rentowy nie kwestionował samego faktu zatrudnienia skarżącej.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podziela całkowicie stanowisko organu rentowego.

Bezspornym, że od dnia 1 listopada 2018 r. zainteresowanej formalnie powierzono nowo utworzone w firmie (...) w R. stanowisko specjalisty ds. BHP i kadr oraz koordynatora ds. zakupu i sprzedaży z szerokim zakresem obowiązków. Do jej czynności miał należeć w szczególności kontakt ze strategicznymi kontrahentami, w tym negocjacje i pozyskiwanie nowych klientów. Ubezpieczona miała negocjować z klientami ceny, umowy i warunki płatności.

Brak jest natomiast jakichkolwiek dowodów, że K. K. faktycznie wykonywała zakres obowiązków związanych ze stanowiskiem koordynatora ds. zakupu i sprzedaży, tj., że pozyskała w spornym okresie kontrahentów, że prowadziła jakiegokolwiek rozmowy, czy negocjacje. Brak jest ze spornego okresu poza kilkoma fakturami VAT, dokumentów osobiście sporządzonych przez wnioskodawczynię, w tym w szczególności tzw. planów sprzedażowych, czy ofert handlowych.

Ubezpieczona i odwołujący się płatnik nie wskazali nazwisk i nazw choćby jednej kluczowej firmy, którą K. K. pozyskała pracując w spornym okresie. Nie przedstawiła ona żadnej listy strategicznych kontrahentów bądź przyszłych kontrahentów, którą Sąd mógłby zweryfikować. W okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy wnioskodawczyni nie zatrudniono nikogo na jej stanowisko pracy i do chwili obecnej stanowisko koordynatora ds. zakupu i sprzedaży w rzeczywistości u płatnika nie funkcjonuje.

W tej sytuacji uznać trzeba, że faktyczny zakres obowiązków K. K., jako koordynatora ds. zakupu i sprzedaży był jedynie iluzoryczny i miał dotyczyć prostych biurowych czynności, które wykonywała ona we wcześniejszym okresie zatrudnienia u tego płatnika, a zatem faktycznie jej zakres obowiązków w niczym się nie zmienił. Nawet jeśli, jak twierdzi odwołujący, ubezpieczona miała przejąć jego firmę i go zastąpić, to wówczas ewentualne dodatkowe czynności wykonywałaby ona nie w ramach umowy o pracę, lecz w ramach współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Czynności te byłyby bowiem pozbawione cechy podporządkowania typu pracowniczego.

W tym stanie rzeczy zatem wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej przyjęta w spornym okresie na podstawie umowy o pracę od dnia 1 listopada 2018 r. była rażąco zawyżona.

Nie było ono bowiem adekwatne do zakresu faktycznie powierzonych wnioskodawczyni obowiązków. Podkreślić należy, że zainteresowana w ramach zatrudnienia pracowniczego wykonywała faktycznie prace biurowe z zakresu BHP oraz obsługi kadrowej, które świadczyła również we wcześniejszym okresie zatrudnienia, co zajmowało łącznie 1/2 etatu. W toku procesu nie zostało natomiast wykazane jakoby zainteresowana miała wykonywać nawet tylko te czynności w zwiększonym zakresie i jakim. Również świadkowie wskazując na konkretne czynności wykonywane przez K. K. zeznawali, że wykonywała je ona również w okresie poprzedzającym zawarcie spornej umowy, przez cały czas były one tożsame.

W toku swoich zeznań wnioskodawca podawał, że jest w stanie przedstawić oferty handlowe jakie przedstawiała córka klientom w spornym okresie (k 115) , jednakże takich ofert do akt sprawy nie złożył. Wskazywał również, że córka prowadziła rozmowy, ale z klientami, którzy od dawna z firmą współpracują, jednak również w tym zakresie nie zostały złożone żadne wnioski dowodowe na poparcie powyższych twierdzeń. Według jego twierdzeń zainteresowana pozyskała jakiś nowych klientów, ale nie wskazał jakich podając, że nie potrafi ich wymienić. Wnioskodawca zeznał również, że nie było sporządzanych planów sprzedażowych i nie pamięta czy były robione analizy.

Powyższe jednoznacznie świadczy o tym, że strona powodowa nie udowodniła w toku postępowania, aby zainteresowana wykonywała szerszy zakres czynności od dnia 1 listopada 2018 roku niż w okresie wcześniejszym. Dodatkowe obowiązki, które miały dojść do jej zadań pracowniczych w związku z rozszerzeniem stanowiska pracy o czynności koordynatora ds. zakupu i sprzedaży nie były wykonywane.

W ramach umowy obowiązującej do października 2018 roku zainteresowana zajmowała się sprawami z zakresu BHP, tj. szkoliła pracowników, a także zajmowała się sprawami kadrowymi i sprzedażą w dziale handlowym. Odnośnie spraw kadrowych zajmowała się urlopami, prowadzeniem akt osobowych, szkoleniem pracowników z zakresu BHP, sporządzała listy płac, listy obecności. W dziale handlowym sprzedawała, robiła zamówienia, przekazywała zlecenia na produkcję. Dodatkowo zajmowała się działem sprzedaży, a w szczególności obsługą klientów. Wystawiała faktury VAT, rachunki, przyjmowała towar, fakturowała. Miała też kontakt z klientem detalicznym, obsługiwała tych klientów. Poza tym składała zamówienia.

Z kolei zgodnie z pisemnym zakresem obowiązków od 1 listopada 2018 r. do czynności wnioskodawczyni na stanowisku specjalisty ds. BHP i kadr oraz koordynatora ds. zakupu i sprzedaży miało należeć w szczególności: prowadzenie szczegółowej dokumentacji pracowniczej, sporządzanie umów o pracę, wypowiedzeń, wystawianie świadectw pracy, rozliczanie delegacji pracowniczych; sporządzanie planów urlopowych, ewidencja i rozliczanie urlopów pracowniczych, nadzór nad lekarskimi badaniami okresowymi pracowników, organizowanie i nadzór nad szkoleniami z zakresu BHP, wystawianie zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach, udzielanie pracownikom informacji z zakresu prawa pracy. Poza tym sporządzanie zleceń produkcyjnych, fakturowanie sprzedaży, wystawianie dokumentów dostawy, obsługa klientów indywidualnych, czyli de facto te same zadania, które miała w swoich obowiązkach wcześniej.

Poza tym dodatkowo do czynności pracowniczych miała należeć:

- analiza rynku i ofert konkurencji, której ubezpieczona nie robiła jak zeznał wnioskodawca;
- tworzenie ofert handlowych, które wbrew twierdzeniu skarżącego, że je posiada nie zostały złożone do akt sprawy (a nie umiał wskazać ile takich ofert miałyby sporządzić zainteresowana od listopada 2018r.);
- udział w targach, wystawach, konferencjach, w których K. K. nie uczestniczyła, bo jak zeznał wnioskodawca firma nie wystawia się na takich targach;
- realizowanie planów sprzedażowych, które zgodnie z zeznaniami odwołującego nie były w firmie sporządzane;
- pozyskiwanie nowych klientów – gdzie wnioskodawca nie był w stanie wymienić żadnego z nich;
- negocjowanie umów i warunków handlowych, które to działania również nie zostały w żaden sposób wykazane;
- przygotowywanie raportów sprzedażowych - analiza wyników sprzedaży, która nie była prowadzona.

Jednocześnie zeznania zainteresowanej dotyczące zakresu czynności jakie wykonywała od listopada 2018 roku niejednokrotnie pozostają w sprzeczności z zeznaniami wnioskodawcy. K. K. zeznała m.in., że jeździła na targi, żeby mieć orientację co się dzieje, prowadziła rozmowy handlowe wyjeżdżając na P. (wskazywała, że dostawała wówczas polecenia wyjazdów, ale nie zostały one załączone do akt sprawy), obsługiwała firmę w kwestiach bankowych – robiła przelewy, ściągała należności, zajmowała się płatnościami, pilnowaniem terminów, wysyłaniem ponagieł, dostarczała faktury do księgowości i je opisywała, sporządzała kolorowe plany sprzedażowe w formie wykresów i słupków. Powyższych czynności nie wskazywał wnioskodawca, niektórym z nich zaprzeczał - jak chociażby sporządzaniu planów sprzedażowych odnośnie, których zeznał, że nie były one sporządzane. Powyższe wskazuje na to, że faktycznie te czynności albo nie były wykonywane albo w jakimś zakresie były wykonywane, ale z pewnością nie w rygorze pracowniczym. Potwierdzeniem takiego stanowiska może być również zeznanie zainteresowanej, gdzie podała „tata może nie wiedzieć, że jeździłam na targi, on nie musi wszystkiego wiedzieć, jeździłam tam z własnej woli” (k 115v). Świadczy to jednoznacznie o tym, że nawet jeżeli zainteresowana podejmowała tego typu działania (co nie zostało udowodnione w toku postępowania, a pozostaje jedynie twierdzeniem uczestnika postępowania) to nie w ramach pracowniczego stosunku zatrudnienia, a w ramach wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej z ojcem.

Powyższe potwierdzają również zeznania świadków, którzy nie byli w stanie potwierdzić jednoznacznie, aby zakres obowiązków wnioskodawczyni uległ faktycznemu rozszerzeniu po dacie 1 listopada 2018 r. Świadkowie Ci nie byli w stanie nawet rozróżnić spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonej od jej wcześniejszych lat pracy. Świadek K. G. wskazał wprost, że nie wie nic na temat obowiązków zainteresowanej poza tym, że zajmuje się sprawami biurowymi. Świadek D., podobnie jak świadek S. podali czynności, które wykonywała ubezpieczona zeznając jednocześnie, że czynności te wykonywała już od dawna, czyli również w ramach wcześniejszej umowy. Jedynie świadek R. zeznał, że zmienił się zakres czynności zainteresowanej, ale na pytanie pełnomocnika nie był w stanie podać żadnego z obowiązków, które ubezpieczona miałaby wykonywać po zawarciu nowej umowy, a których to czynności nie wykonywała wcześniej. Jak wskazał „generalnie zajmowała się prowadzeniem firmy”. Nadto świadkowie ci nigdy nie

byli naocznymi świadkami rozmów wnioskodawczyni z kluczowymi klientami i nie uczestniczyli w negocjacjach, czy rozmowach handlowych, dobrze zaś kojarzą zakres czynności odpowiadający w istocie obowiązkom specjalisty ds. BHP i kadr.

W związku z tym, że kwestią sporną w sprawie pozostawało, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że zainteresowana powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek, od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości 2.100,00 zł, należało ustalić, czy postanowienia spornej umowy o pracę były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k. c.).

Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia wypłacona wnioskodawczyni za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 roku (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) stwierdził, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k. c.). Natomiast w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) Sąd Najwyższy wskazał, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k. c. w zw. z art. 300 k. p.).

Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k. c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, że ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd stwierdza, że ustalona wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej, w świetle powyższych okoliczności, była zawyżona. Celem racjonalnego pracodawcy jest bowiem osiągnięcie zysku z działalności gospodarczej, dochodów finansowych, by mieć się z czego utrzymywać i żeby firma funkcjonowała i mogła się rozwijać.

Zatrudnienie pracownika z tak wygórowanym wynagrodzeniem jak w przypadku ubezpieczonej, która nie wykonywała de facto żadnych nowych czynności w stosunku do wcześniejszego okresu zatrudnienia, nie przynoszących dodatkowych przychodów dla firmy, generuje jedynie dodatkowe koszty. Pracodawca nie zatrudnia bowiem pracownika, aby dać źródło utrzymania i stworzyć ochronę ubezpieczeniową, ale dlatego, że istnieje realna potrzeba gospodarcza pozyskania nowego pracownika.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu, nie istniała żadna potrzeba zatrudniania K. K. z tak wygórowanym wynagrodzeniem w spornym okresie, gdyż realne potrzeby tego absolutnie nie uzasadniały.

Zdaniem Sądu Okręgowego zatem w realiach niniejszej sprawy najbardziej adekwatną kwotą wynagrodzenia ubezpieczonej jest kwota 2.100,00 zł, tj. kwota wynagrodzenia za pracę, którą uzyskiwała ona we wcześniejszym

okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, gdyż jak bezspornie ustalono jej zakres faktycznych obowiązków pracowniczych nie uległ żadnej zmianie.

W ocenie Sądu Okręgowego zaś ustalenie wysokości wynagrodzenia wnioskodawczyni w kwocie 6.000 zł brutto będzie w tej sytuacji sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.).

W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje bowiem zasada solidaryzmu. Solidaryzm oznacza urzeczywistnienie idei samopomocy społecznej poprzez udzielanie świadczeń osobom znajdującym się w potrzebie, z funduszu wypracowanego wspólnym wysiłkiem ubezpieczonych. Oznacza to, że płacą wszyscy, a korzystają tylko ci którzy zostali dotknięci ryzykiem socjalnym. (por. W. Muszalski Ubezpieczenie społeczne, Warszawa 2004)

Tymczasem działania polegające na ustaleniu wynagrodzenia w wysokości 6.000 zł zmierzałyby do tego, aby osiągnąć niewspółmiernie wysokie świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych. Takie działania są w ocenie Sądu Okręgowego sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika może być w zakresie prawa do ubezpieczeń społecznych ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń. (tak wyrok SN z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05)

Jedynie na marginesie należy podnieść, że jeżeli nawet K. K. wykonywała jakieś czynności właścicielskie, w tym również rozmowy z kontrahentami, w ramach hipotetycznego przejmowania firmy od ojca, co nie zostało udowodnione w toku postępowania, to z pewnością nie można zakwalifikować czynności „przejmowania firmy” jako czynności świadczonych w ramach pracowniczego stosunku zatrudnienia. O tym, że de facto zainteresowana współuczestniczyła w prowadzeniu firmy wnioskodawcy świadczą również zeznania samego odwołującego się, który nawet nie pamiętał w jakim okresie K. K. była zatrudniona na pół etatu, a jakim na cały etat. Stwierdził w początkowej fazie swoich zeznań, że do (...) córka była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, a dopiero później starał się sobie przypomnieć jak to się kształtowało zgodnie z zawartymi umowami. W tych zeznaniach również skarżący wskazał, że przekazuje córce prowadzenie firmy (k 114v)

Mając powyższe na uwadze Sąd, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 kpc, orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku uznając odwołanie wnioskodawcy za niezasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 t.j. z późn. zm).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.